

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A házi orvosi kérdéshez.

agyon okosan cselekedtek a szá-
badkai orvosok, midőn elhatározták,
hogy 30 frton alul házi orvosi
tisztre nem vállalkoznak. Mert
minálunk az egészséget még a nagy
többség Isten köteles ajándékának
tekinti és ha megvan, az orvost nem
sokra becsüli. Általában nem lehet
zokon venni az orvosoknak, ha anyagi
érdekeiket a tömegzsugoriságával szemben
biztosítani akarják. Tölkük úgy is
mindenki humanitást vár és joggal.

Ki legyen humanus, ha az nem, aki a
szendőnek testi-lelki kórállapotait ismeri
és mintegy vele együtt átérzi, átszenvedti?

De utóvégre az orvos is prakszisa
jüvedelmére van utalva és ha őt a közönség
érdeme szerint nem díjazza — akár azért,
mert nem tudja az egészséget méltányolni;
akár azért, mert fősvény és ahol számlát
nem adnak, nem akar fizetni — nem
marad neki más hátra, mint az önvédelem
terére lépni és ugyanazt tenni, mint amit
az ügyvéd tesz kliensével, hogy megszabja
neki vagy előre kialakítja vele fáradozásainak
jutalmát.

Némely orvos — persze csupa jómóduak —
a szegényebb kollégáknak ezen jogos és a
viszonyok által provokált önvédelmét
kicsinyesnek találta, sőt egy uri ember
cikket is irt ellene, melynek ellenkezőjét
imitt olvashatja.

Nem hiszik az illető jómódu urak,
mennyi méltatlanságnak, szekaturának és
kellemetlenségnek van egy gyakorló orvos
kitéve. Barátai természetesen találják,
hogy ingyen kuralja őket, mert hisz a
gyógytanács neki semmibe sem kerül.
Az ambulansok ahogy jönnek, úgy el is
mennek; fele nem is igéri a kijáró
honoráriumot, a másik fele pedig az
ígéretnél marad. Legényemberek,
ha meggyógyultak, rá sem gondolnak
többé a gyógyítóra. Aki csak teheti,
mikor fizetni kell, szegénynek adja ki
mágát. Sok nagy ur pedig azt hiszi,
az orvos becsületének tarthatja, ha nyer
renoméjában azáltal, hogy házába jár-
hat. Van aztán még egy sereg páciens,
aki vagy kölcsönt kér orvosságra, vagy a
doktor számlájára hozat gyógytári
szereket, úgy, hogy a doktor még rá is
fizet fáradozásaira.

Ily viszonyok között nagyon rendén van,
ha az orvos is megteszi azt másokkal,
amit mások tesznek ő vele, hogy t. i.
követeli a magáét.

De nemcsak az orvosnak lesz meg a
haszna, ha egyszer rendesen díjazza,
hanem magának a nagyközönségnek is.
Mert rászokik egészségének megbecsü-
lésére és mert a házi orvos útján az
egészség ápolására vonatkozó ismeretek,
köztisztasági berendezések, a ház körül
szükséges tudnivalók annál jobban
fognak közkinccsé válni, minél tágabb
körben tételnek a megbeszélés tárgyá-
vá. Hisz nemcsak betegségben
szükséges az orvosi tanács; kivált
családos házban ráfér az egészség-
eszközökre is.

Nálunk, ahol a gyermekhalandóság még
mindig oly rémületes nagy százalékokban
mutatkozik, két kézzel kell megragadni
minden módot és eszközt arra, hogy a
legelémibb közegészségügyi ismeretek
terjedjenek és a nép között mintegy
dívatá váljanak. Miután pedig a néphez
mindig a felsőbb társadalmi osztályok
útján szivárognak le minden ismeret,
minden divat: ennélfogva a türethetőbb
móduaknak körében kell elsőbb
meghonosítani azokat a jó szokásokat,
melyeket a nép közé telepíteni akarunk.

Ilyen jó szokás a házi orvosi intézmény,
melynek elterjedése magasabb nemzeti
szemponctokból is kívánatos. E kívánság
csak akkor válhat tette, ha az orvosokat
nemcsak használjuk, hanem meg is
fizetjük. Akkor bizonyára többet
törődnek majd velünk és a közegészség-
ügygel, mint így, mikor örökké
humanitást és szolgálatkészséget
kivánunk tőlük, ellenben velük szemben
se kötelezettséget, se elismerést nem
tanusítunk.

Csupor Gyula költeményei.

(Ellenbírál.)

Nem tartozunk azok közé, kik a kritika
ellen- ségei. A kritika szükséges, de legyen
igazságos és méltányos, legyen szigorú,
de tárgyilagos is. Irodalmunkban ezel
teljesen ellenkező áramlat vehető észre,
mert mai napság a semmit mondó, de mégis
nagyképűsködő, az eszmeszegény, de mégis
titánkodó bírálat lett divatos. E divatos
hóbort, vagy ha úgy tetszik, írói viszketeg,
különösen feltűnik és kirívó akkor, ha
ismeretlen nevet olvasunk olyan bírálatok
alatt, melyeknek éle jó hírnévnek örvendő
és elismert tehetségű írókra van irányozva.
Eme szárnypróbálgató „garasos irodalmárok”
véreből van már, hogy elítélnek könyörtelenül
minden művet és minden író, kárhozzátanak
minden irodalmi mozgalmat és legfőbb
örömitket a vidéki sajtó szidalmazása képezi.
Nem hisszük, hogy tudatában lennének
annak, hogy mit cselekesznek. A milyen a
mester, olyan a tanítvány, korhadat fának
éretlen marad a gyümölcse. „Was kannst
du arnes Kind dafür, dein Vater war ein
Murmeltier” — mondja a német példabeszéd.
Vagy igaz az, hogy a varangy irigylit a
bogár fényét és rálovelli mérget?

„Dorogolj le gorombán mindent, minél
durvább a hang, annál jobb, fogd rá
mindre, hogy seleges, rossz, hogy semmit
sem ér, idézz itt-ott a sorok között
tetszésed szerint, de összefüggéstelenül,
keverj belé egy kevés gúnyt és köznapi
vásári éleket, dícsérd a saját — bár
gyenge — elmesztleményeidet” — ime ez
a modern kritika főszabálya, melynek a
szárnypróbálgató, parányi kis „irodalmárok”
feltétlenül hódolnak.

Valahányszor ilyen nagyképűsködő és
titánkodó kritikát olvasunk, mindig
esztünkbe jut Arany János örökszepségű
tankölteményeinek egyike, melyben
jellemző, remek szinkekkel festi azon
„eretlen kamaszokat”, kik „confidens
impertinenciával” akarnak maguknak
utat törni az irodalomban és sikerült is
nekik néha „névre” is szert tenni, mely
hasonlóan a szappanbuborékhoz az első
érintésre szétpattan ugyan, de mégis csak
„név” és ezért ők képesek a legvégsőig
menni és mindent feláldozni, még sárral is
megdobálják ezért az érdemes veteránokat.

Azon érdemes írók is, — kinek nem rég
megjelent kötetét a „Fővárosi Lapok” f. évi
5. számában „Egy kötet a sok közül” cím
alatt Révész Ernő titánkodó, nagyképűsködő,
magának tetszelgő modorban, nagy, de,
hamis hangon bírálat alá vesz, jobban
mondva — arra kigyót és békát kiált, — régi
munkása az irodalomnak, ki ezen verskötetével
nem először és hisszük nem utoljára lépett
a közönség elé. 1870-ben „Megbukott a
mama” című regényével lépett fel, és ezt
követték 1883-ban „Hullámok” című vegyes
művei (költemények, szindarabok, elbeszélések)
és most „Költeményei.” Az igaz Csupor
Gyula nem kopogtat sohasem a fővárosban
megjelenő „finnyás” (Révész mondja)
lapok szerkesztéséig ajtaján, nem kiabál
ott, és nem toladodik kézzel-lábbal,
hogy ott bebocsátást nyerjen, szóval nem
kergeti „a nevet,” nem kérdőszóködik
Szana Tamás lakása felől, nem ír eszmeszegény
„Csöndes Xéniákat,” német írókból
kölesön vett „Ületek”-et, csillogó „Arany-
pora” sincs, melyről végre is csak az
sül ki, hogy porrá tört hitvány kavics és
mégis, mégis mindezek dacára ki merte
adni „Költeményei”-t és eliheti Révész
Ernő, hogy elérte velük, amit akart,
dalai nagyon sok szívben keltenek édes
viszhangot, a ki pedig dalaival a szívhez
tud szólni: az költő, ha mindjárt nem is
„ragyogó csillag” mely egy egész nemzet
egét fényel borítja el, de mindenesetre
kedves, szelídfényű láng, mely melegít és
jól esik a fogékony szívnek.

Amit Révész Ernő, bírálatában bevezetésében,
a vidéki sajtóra mond „hogy kritika nélkül
bocsát be két szárnyra kitért ajtaján
tűsköt, bogarat,” ez egyszerűen nem igaz
és nem egyébt, mint hamis vádaskodás.
Ellenkezőleg azt kezdjük tapasztalni,
hogy a fővárosban megjelenő lapok
bírálják fölültesen az egyes dolgozatokat,
a minek fényes tanbizonyosságát képezi az,
hogy napvilágot látott Révész Ernő
cikke, mely se nem tűsköt, se nem bogár,
hanem közönséges utszéli bolondgomba.
Többi vádjaira még csak azt jegyezzük meg,
hogy a vidéki sajtó még azon esetben is,
ha annyira rossz, mint azt Révész Ernő
mondja, még akkor is több érdeme van a
magyar irodalom körül, mint a mennyit
Révész et comp. szereshetnek, még azon
lehetetlenséget sem véve ki, hogy elérik a
bibliai ős Mathuzalem korát. Nem hallott
még Révész Ernő soha semmit arról, hogy
szárnypróbálgató fiatal „íróskáknak” nem a
henegegés, hanem a szerénység a legszebb
ékecsége? Hinni szeretjük, hogy e
tanácsunk nem elkésve érkezik ő hozzájá!

Csupor Gyula érzékeny kedély, nemes,
fogékony szívvel, hevül a nemes eszmékért,
szereti a természetet és dalol, nem hízirt,
nem dícsőségért, hanem mert a dal
vagyát érzi, egy szóval költői természet,
birva a kifejezés és verselés adományait,
ki saját hangot tud önteni valamely már
sokszor megénekelte tárgyba is. Nem
lúktet ugyan dalaiban magával ragadó,
szendvedélyes tűz, a mely lánggal lobog,
de hamvaszt is, de van benne melegség,
őszinte, keresetlen, igaz, hang minden
cikornya nélkül, ami már magában véve is
nem kis érdem. Némiykor inkább etlalálja
a nagy hangot, mint a nagy gondolatot,
inkább szereti a dikciót, mint a csengő
rithmust, itt-ott küzd a formával, de
mindig szép gondolatokat fejez ki,
egy két költeményének nem ártott volna
némi simítás, egy ó-kori formájával és
túlságos egyéni jellegénél fogva ki is
maradhatott volna kötetéből, — mind
oly csekély hibák, melyek miatt Csupor
Gyula költészete felett pálcát törni bűn
lenne az „örök szép” ellen, melynek ő
hü lantosa, kit a Múza homlokon csókolt.
A csalódott, a boldogtalan szerelem
keserű kifakadásai, szerelmi dalai. Szeretett,
magához fűzte szerelme tárgyát, de a
rózsás álarc alatt a bűn, a szegény, a
csaláság, a hitszegés rejtett és ez
feldulta rövid boldogságát. Számos
költeménye keletkezésének alapja e
boldogtalanság, sötét folt a fénylő
napugáron, sötét felhő, mely örök
homályt borított egére és kísértő
árnyként vonul végig egész életén.

Nincs a nagy világon sehol olyan tájék,
A hol tört szívemre balzsamat találék.
Gyászfátyolt borított szememre a bánat,
Nem is láthatol mást, csak sötétet, árnyat.

Feldült családi boldogságát siratja,
mint vesztett fészket a madár. „Uton” van,
látja az illatos mezőiséget, a szálló
felhőket, érzi az alkony csendes
bűbáját, mikor pihenve nyugszik a világ,
az alkony homályában meglátja a
távolban csillámló pásztortűzet,
megrendül és kérdi, vajjon ki tilhet ott
a tűz körül? a pásztor és családja?
vagy talán egy szerelmes legény, ki
kedvesét epedve várja? mintha hallaná a
furulya hívogató, andalító hangját és
felsóhajt keserűen:

„Milyen jó volna nekem is ott,
Mily szépen ég, lángol a tűz:
De engemet a nyugalmtól
Sorsom mindig messzebbre űz.
Számomra nincs sehol család!”

mintha fájna neki a boldogságnak még
képzelt látása is, még ezel szemben is
érzi az ő mérhetetlen boldogtalanságát
és „Híntóm robog, robog tovább!”
Kézébe kerül „A régi levél,” a mely

„Kéjsóvárgó asszony szép keze írása
A ki nagy titokban ura sirját ássa”

tele irva tiltott, bűnös szendvedéllyel.
Sok év mult el azóta, a betűk elhalványultak
a papíron, elmosódtak az ő könnyeitől,
de ő megörzi:

Hogy felmutathassam, mi van bele írva,
Elviszem magammal oda le a sirba,
Ha majd bíránk előtt állunk mind a ketten
Itéljen felettünk az ítélő Isten!

A férfi sorsa a nő. Az asszony a
legnagyobb bünt követi el ellene,
hítségő lesz, feldulja boldogságát,
szürő tövist ver szerető szívébe,
ott fá, sajog annak mélyén. „A
hítségő hűz” fordul, és kérdi tőle,
ha a magányban van elhagyatva
egyedül, jut-e néha észbe a szegény
ifjú, ki a porba hullt élte delén?
látja-e azután a viharzó éji
fergetegben a bolyongó szegény
férfiut, kit kerget a bánat és a
szívbeli kín, kit elhagyott a hit és
remény:

Templomba siess, örök Isten elé
Térdedre omolva vezekleni ott,
De fel ne tekints kegyes arc felé:
Mert látja szivedben a kárhozzátot!
Tépdésd le magadrul a cifra ruhát,
Ugy sem fedi el nyomorult kebeled:
Ha mindig imádkozol — élteden át —
Felejté talán a nagy ég bűnödét! . . .

A feldült családi boldogság rémes képe
tűnik fel előtte mindig a zajban,
a magányban, ébren és alva,
mindig és mindentűt, ez lebeg
szemei előtt, ennek kínzó töviseit
érzi szívében és azt hiszi ott is
marad az örökké a kétségbejett
fájdalommal együtt. A „Korcsmá-
ba n” átvirrasztott éj után, a már
tövig leégett gyertyaszál mellett,
a mámor köde hirtelen eloszlik,
a rideg valóra ébred — hogy
egyedül van idegen helyen és
felkiált:

Egyszer nekem is volt jó, meleg
hajlékom,
A hol a szerelem oltár tűze égett,
Hajh! de nem sokáig élvezhettem
lelkem Háborítatlanul a nagy
gyönyörűséget!
Hitvány álbarát, ki az Istentől
nem félt — Szétrombolta csúful a
családi szentélyt! . . .

Hajnalodik! a fölkelő nap
esőket vált a földdel, megkezdődik
a napi munka zaja, a munkások
dologra mennek kenyeret keresni
családjuknak, oh mint szeretne ő is
ilyen munkás lenni, családjának
kenyeret keresni, de mikor neki
senkije sincsen; elhagyja a
korcsmát és „emelt-fővel lépünk az
utára, ne hogy a napszamos az
urat sajnálja.”

Felkeresi „Tánc után” a hítségő,
a mint a vialomból hazatérve,
egyedül van szobájában, a hol a
ház asszonyát senki sem várja
és a mint a tükörbe pillant,
mégis, hogy veszni indult
viruló szépsége, hallja, a mint
udvarlói az utcán ablaka alatt
elmennek és gunyolódznak felette
és ő így szól hozzá:

Talán jobb lett volna
Az én kis lakomban,
Álmodni és felébredni
Ülő karmokban?

Fölkeresi sokszor álmaiban őt és
hiszi, hogy visszatértek a régi
szép napok, (Álmodom) ha
esténként hallja a párját
altató, szerelmes madár dalát,
reá gondol, álmodik és oly
boldog, keblére üleli és mintha
hallaná

soha el nem muló szerelemről suttogni ajkait, lángoló szemében a menyország tövisségét látja és reszkető gyönyörrel lábaihoz omlik.

Csöndes kis szobában, egyedül merengve,
Ábrándos lelke sokszor felkereslek,
Nem is jut eszembe, hogy régen megsaltál:
Örülök a méla holdvilágos estnek.
Oh, csak ne volnának a rideg nappalok,
Mert hisz én ébren oly boldogtalan vagyok.

A boldogtalanság rideg sötét éjjelére enyhítő sugárt vet a barátság, mely Csupor költői egyéniségének egyik kiváló vonása. A barátság sugallta dalaiban, mutatja be az ő nemes, őnzetlen, valódi baráti lelkét egész valójában. „Emlékeztek-e még cimborák?” című költeményében szeretettel gondol vissza ifjúkori barátaira, kikkel együtt lelkesedett, minden jó és nemes ügyért, kikkel később együtt küzdött a rögös életpályán és együtt munkált a hazáért! Az ifjúság zománcát letördel az idő, az ifjú lelkesedés tíze hamvadásnak indult, oda lett az öröm, a jókedv, elhervadt az ifjúság minden virága és ő neki kimondhatatlanul fáj, hogy reám és a multra alig emlékeztek cimborák! „Barátaimhoz” című költeményében maga közé gyűlve látja hű barátait, kiket szeretettel ölel keblére, kik közt szenvedéseivel, multjának sötét árnyával enyhét, nyugalmat talált, a kiktől megtanulta a munkát; áldást mond barátaira, kiknek köszöni, hogy van ismét jövődjé és nem sodorta kárhozba multja. „Szulik József barátomnak” című költeményében — Ó Becse költői lelkületű plébánosa, — az ő hű barátja panaszos dalára, ő vigasztalja azt, a ki a szomorúság éveiben az ő vigasztalója volt. Gyönyörűen festi a nemes barát önfeláldozó működését, ki a szent ígétet hirdeti, vigasztalja, hogy minél nyomasztóbb a fájdalom, annál dicsőbb a küzdelem és „örök babért hű pásztornak, az Úr kegyelme égben ad.” Nem lehet barátja elhagyatott, szobája nem lehet hideg, hisz sok szívnek szeretete lebeg ott, naponként több-több barátja lesz: ő nála is van már egyvel több, ki tüdvért imádkozik. Lehetetlen mély meghatottság nélkül olvasni e szép költeményt, csodálva azt a mély ragaszkodó baráti érzelmet, mely a távolban sem feled, nem csökken, hanem egyre növekedik.

Ha multjának kínzó fájdalma szívében sajogni kezd, és kiállhatatlan lesz előtte a város nyugtató népe, zaja, a mindennapi élet zűrzavaros lármája, elmegy hű barátjához, ki „A gesztenyék alatti” örömmel várja. Alkony van. Az égen kigyúl az esti csillag, a közeli templomban megcsendül az estimára hívó harang és ez a bensőségteli megnyugtató enyhítő harangzengés merengésre hívja; barátja imádkozik és ő magába mélyed, elvonul szemei előtt egész élete, majd elmondja barátjának élete történetét, hogy mily kegyetlenül bánt a sors vele, hogy őt már semmi sem vigasztalja, kihalt belőle minden érzelme, ifjú lelkét összezúzta a hitlen asszony örjítő bukása és bár kezével megásta sírját, nem dobhatta el gyűlölt életét!

Egy asszonyért?! kiáltod felriadva,
S villámokat szór mind a két szemed —
„Ajkad ne nyiljék könyvedmű panasza,
Ne káromold teremő Istened!”
Nagyon tövises itt a földi pálya,
Nincs oly bálándó, ki nem vérezett,
Gondolj hívőn a fényes túlvilágra
Tűrj és felejtse a szenvedéseket! —

és ő újra megnyugvást talál barátja édes vigaszában és csendesen pihenni tér és mikor a paszirta dalos hajnalban felébred és otthonába tér, az ébredő nap arany sugaraiban ragyogó templom kereszti — a vallás szent jelképe — bátorítja a további küzdelemre és „égbe száll fohászom: légy áldva ott a gesztenyék alatt!”

Az időhöz munkában, a barátság verőfényében élve, lassan-lassan szívében beljebb vonul a seb, a sötét felhő élete egén oszladni kezd és utolsó foszlánya is eltűnő, újra kivillan a nap, de már csak bucsú sugarait szórja s mielőtt örökre bucsút venne, még egyszer bearanyozza szívét: a szerelem, a mely élete boldogságának és nemes szíve költészetének lesz forrására. Néha néha megjelen ugyan, mint tova iramló nyári felleg az égen, a multból egy-egy árny, de csakhamar elvonul; hisz ők már régen elváltak egymástól, a nőt magával sodorta olthatatlan szenvedélye, ő a magányban vérző sebet kötözteté. A csöndes magányba eljut hozzá a hír, hogy az egykori hitelen kesereg a multon és a vesztéseken, haja fehér lett, szeme már nem ég, ő pedig, akit galádul meggyalázott, lassan kigyógyult, újra hisz, remél. A régi szenvedély lángjának utolsó lobbanása ez.

Ebredező szerelmét kezdő zengeni már ekkor ahhoz a nemes lelkületű nőhöz, ki vele jőben és rosszban osztva, hiven kíséri az életben, ki lágy kezével megtörli munkában izzadt homlokát, ki őt ápolja és ágyánál térdre hullva imádkozik életeért, érezi, hogy e hű szív tisztá szerelme lesz ezentúl életének boldogsága. Az ő zaklatott, kinszenvedést átélő vergődő lelke, mely eddig, mint a bolygó hollandi, nem talált sehol sem nyugtot, megleli a csendes békepartot e szerelemben és szíve ennek verőfényétől újra virágot hajt, mint tavasszal az ág.

Életének ezen új hajnalát, másodvirágzását meghatón mondja el „Nem igaz” című költeményében. Nem ő volt az, kit egykor oly rútul meggyűnyoltak, kinek szívében sebek dúltak, ki ott feküdt az útszélien vérbe fagyva, kit hálátlanul elfelejttek, elhagytak:

Káprázat volt egész multam,
Másként nem is gondolhatom;
Magyarázd meg szépen kérlek —
Hisz te tudod — jó angyalom!

E nő volt őrangyala! Megcsendül lantján a családi boldogság édes hangja és beteljesül vágya, ami után „Dalaim”-ban eped, visszakapja, mit elrabolt sorsa, a pusztult családot és ő zengi vig dalával a boldogságot. Érzékeny szívében mély sebet vág kis fiának halála. Felkeresi a sírt, megöleli a kicsiny keresztjét és fájó hangon zokogja el, hogy csak ott sirhatja ki magát:

Hisz a nagy világban, még sírni sem merek,
Hisz kikacagnának az erős emberek,
Hogy oly gyöngye lettem!
Itt a temetőben sírhantodra omlok
S ha porba hull is az ismert búzka homlok,
Nincs senki mellettem.
Egyedül állok, mint a szomorú fűzfá, —
Korhadt derekával a földre hajolva,
Kiszáradt tő partján.
Szomjú ajkaimnak nincs enyhítő cseppje,

Szenvedő szívemet a mi felűdítse,
Sohasem is lesz tán!...

Üres lett a háza, fél haza menni, minden elhunyt kis fiára emlékezteti, ki most már az Isten angyala, kéri, hogy imádkozzon érte a Mindenhatóhoz:

Adjon nagy-kegyelme feledést apádnak
S balzsamul sebére nehéz bánatának
Ujabb reménységet!

A remény beteljesült, leánya születik Irénke.

Virágaim szirmán égett a nap csókja.
Kibontotta kelyhét a legszebbik rózsza,
Gyűgyögött a madár, fészke puha pelyhén:
Middön megláttalak, halvány, jó anyádnak
Melengető keblén.

Élete vigasza, élete napsugara lesz Irénke, ő keblére öleli és hálát mond az Istennek:

„Oh, édes Istenem! mint áldjalak érte
Hogy szenvedésemet ily jutalom érte,”

és örvendő lelke előtt feltárul a jövő képe, mikor a pincy bimbóból nyíló rózsza lesz. Az apai szeretet nemes, magasztos érzelme sugároznak ki e dalokból, látjuk a jó apát, ki gyermekét szereti mindenek felett a világon, nem akarja kiereszteni ölelőből, mert künn a világban „Hideg van” nincs ott szeretet, ő is bolygott ott egykor, keresve forró szíveket,

De hajh! a balga hit s reménynek
Milyen keserves vége lett!

Nem jó nekünk a nagyvilágban
— Sziklák között a tengeren, —

Részvéden, önző emberek közt
Hideg van édes gyermekem!...

Gyermeke távol van, ő neki tres a ház, oly szokatlan, hogy nem hallja csicseregését; nagyanyjával van a távolban és ő nem tud vágyának ellenállni és siet gyermeke után, hogy karjaiba zárja. Oh, te nemes önfeláldozó apai szív, ne érjen soha a bú fellege!

Az életküzdelmeiben sokszor felmerül lelke előtt áldott emlékü édes anyja képe, ki őt oly kimondhatatlanul szerette, kinek áldó karját még a siron át is érzi és nem tudja feledni azt a keserű pillanatot, mikor:

Elhunyt az ajka, elhalványult arca,
A mi jó anyánkat mindenki siratta,
Legjobbna a gyermek!

s mikor a szenvedések dúltak szívében, fölkeresi az anyja sírját ott mindig:

Jól esik lelkének lerogyni a köré
A mely alatt nyugszik a családnak öre
Ott — felejtí kinjárt!

Elmegy a szülőföldre, megváltozva talál ott mindent, fájó, elegikus hangon panasolja el ezt „Szülőföldemen” című versében, a szöke Sugó partján elmerengve jár, fáj lelkének a változás, mely lépten-nyomon szemébe ötlök, új nevek díszlenek a boltok felett, a nemesi házakból kiköltöztek a lakók, új emberek jöttek, a régi helyére, kik neki idegenek, nyelvüket sem érti, elhunyt a város koszorusa is „édes anyja ölelben pihen a feje” a hálás szülőföld szobrot akar neki emelni, az a szülőföld, mely a koszorús szeretetéért egykor rut hálátlansággal fizetett, mert „amíg dalolt hideg volt szívetek, dicső szavára nem figyeltetek, most kezditek kiengesztelni őt, haló porában a nagy szenvedőt!”

„Emléke legyen szent előttem,
Szobor helyet oltárt emeljete!
Ne ott a város díszes főterén
Belül a szívből, annak közepén!
Kövel vagy ércel ne fizessetek!
Sírjára egy-egy könnyet ejtsetek!...”

A temető nem változott, az még mindig a régi, csak hantjai szaporodnak napról-napra. Ott domborul két sír, ő oda borul és imádkozik azokért, kik ott lenni pihennek az örök álom ölel. Ő szent kegyelettel emlékezik meg elhunyt szülőiről, meghalni szeretne ő is, de mintha hangot hallana a sírből:

„Maradj te még! otthon várnak rád —
Neveld fel azt a drága unokát...
S ha majd betöltöd szent kötelemet:
Itt megtalálod a nyugvó helyet!”

Csupor Gyula őszinte és ezért költészete össze van forrva életével. Az ábrándos ifjú korban rút árulás megöli boldogságát ő végtelenül szenved és a szenvedés, mint sötét árny elkíséri a férfi korba, meghasonlik a világgal, bántják az élet sötét bolygó árnyai: a hitszegés, a hűtlenség és a meghasonlás még sem tud erőt venni lelkén, a bánat sötét életnézetnek ad helyet, melybe néha-néha visszasír a mult elvesztett tövissége, szétfoszott álma; feledni akar és a munkában keres vigaszt, a barátságban lel örömet és újra derűs lesz felette az ég. Szeret újra, nem az ifjú régi szenvedélyes, lázas szerelmével, hanem a férfiu csendes, de meleg vonzalmával, és ő csendes rezignációval dalolja megaltat boldogságát, szeretettel öleli át kis családját, az ő kedves Irénkéjét, az apa végtelen le nem írható szeretete lesz költészetének forrása, a melyet besugároz egy hű, derek nő szerelme, kinek örök halálával tartozik, kinek jósága előtt ő leborulva bevallja szerelmét:

Tudom, hogy kebled összes érzetét,
Csupán nekem jövőmnek szenteléd:
A célt elérted — büszkén mondhatom!
Megáld az Isten érte angyalom!
Borulj szívemre édes kedvesem,
Hogy éldegélve egy fedél alatt,
Forrón szeretni megtanulalak!...

E megható akkorddal végződik a kötet, melynek dalai, mint az eol bárfa hangjai még sokáig édes visszhangként rezegnek az olvasó szívében. Nem teletjűk le őszinte meghatottság nélkül e kötetet. Oly érzelme támad szívünkben, minőt az ősz hulló levelei, sárguló lombjai felidéznek a fogékony szívből, mely nem veszi érelyét, nem csügged, hanem erős lélekkel hiszi, hogy nemso-kára eljő újra a madárdalos virágos kikelet.

Te nemeslelkű dalnok, ott len a „kék Duna partján” ki örömeidet és bánataidat örökszepségű dalaidba sirtad és ezzel megfizethetlen örömet szerzettél sok, igen sok szívnek, légy boldog kis családdal, hajlékod felett virasszon az áldás, tetőd alatt viruljon a szeretet és zengjen a boldogság dala örökké.

Don Carlos.

Hirek.

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszter dr. Lovász Márton, vármegyei közigazgatási gyakornokot és tiszteletbeli aljegyzőt, Bács-Bodrogh vármegyéhez házközösségi előadóvá nevezte ki.

Kinevezések. A király Öfelsége Bogáromy János főlegyházi kir. járásbírói albirót a szabadkai kir. törvényszékhez bíróvá; Kruttsay Gyula panosvai törvényszéki kir. jegyzőt a szabadkai kir. járásbíróshoz albiróvá; a m. kir. igazságügyminiszter Csiszár Béla ujvidéki kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanoda jegyzővé nevezte ki.

Pályázat van hirdelve a zombori kir. törvényszéknek irnoki állásra.

A tiszaparti vasut kisajátítási munkálatait Horgos, Ó-Kanizsa és Szabadka határán dr. Király Sándor ó-kanizsai ügyvéd és Csuka Sándor ottani mérnök, Zenta határán Szárts Bertalan ügyvéd és Jankovits József mérnök, Ada és Moholy határán dr. Grünbaum Pál ó-becsei ügyvéd és Tripolszky László mérnök; végül Petrovosszellő és Ó-Becse határán dr. Vojnovits Áron ó-becsei ügyvéd és Zomborszky Döme ottani mérnök fogják végezni.

A szabadkai ügyvédi kamarából. Dr. Kürtvélyessy Mór Szabadka székhelyvel, dr. Kobelrausch Baja székhelyvel az ügyvédekről vezetett lajstromba felvették. — Manojlovits Dömötör zsabylai ügyvéd halálozás folytán töröltetett; ügygondnokul Boldizsár Pál zsabylai ügyvéd rendeltetett ki. Pocsakay Sándor zombori ügyvéd saját kérelmére az ügyvédekről vezetett lajstromból töröltetett.

A szerb nemzetiségű országgyűlési képviselők organuma a Srpski Dnevnik ugyanolyan értelemben nyilatkozik Petrovics püspöknek a szerb patriarkátus adminisztrátorává való kinevezéséről, mint a hogy ez ügyben mi nyilatkoztunk. A szerb lapnak is ugyanazok az aggodalmi, de másrésről abbéli reményét fejezi ki, hogy Petrovics püspök mint adminisztrátor, az egyház és az iskola autonómájára vonatkozó törvényeket lelkiismeretesen fogja végrehajtani és a kedélyek megnyugtatósa érdekében is közre fog némiképen működni. Minthogy pedig az autonomia terén uralkodó viszonyok lényeges reformokat igényelnek: ugy az állam, mint a szerb nép érdekében kívánatosnak tartja, hogy az új patriarkának megválasztása minél előbb megtörténjen.

Uj-Sooóven Hartmann Müller Krisztina az E. M. K. E. zászlójára a külai szolgabírói hivatalnak beiktatótt 4 frt 20 kr, mely összeghez járult: Petri Károlyné 50 kr, Petri Aranka 20 kr, Jung Károlyné 20 kr, N. N. 30 kr, Forster Ignác 30 kr, Elschleger Wilma 30 kr, Elschleger Juliska 10 kr, Leopold Dansz Erzsébet 30 kr, Weil Róza 30 kr, Pálfi Etel 10 kr, Hartmann Müller Krisztina és gyermekei 1 frt 30 kr. Összeg 4 frt 20 kr.

Égő oltár. Kereszturon e hó 3-án tűz támadt a g. kath. templom oltárán. A tűzet későn vették észre és így elégték az összes oltári felszerelések.

Zaklatott bíró. Potz András sztanisicsi bírónak borsódi bírtokán a napokban ismét két kazal szalmáját gyújtották fel. Mikor lesz már vége?...

Próba-szónoklatok. A zombori izr. hitközség pályázatot hirdetett fő- és alkántori állásokra. A pályázat nem maradt meddő, amennyiben nem kevesebb, mint 117 folyamodvány érkezett be. A mult szombatán a budai kántor tartott próbaelőadást általános tetszés között. Legközelebb pedig a kolozsvári és a szigetvári kántorok tartanak próba-előadást.

Csödmegnyitás Weinfeld Mór ujvidéki lakos ellen. Csödbiztos dr. Sári Guidó trvszéki bíró. Tömeggondnok dr. Davidovics Milán, helyettese dr. Kondorossy Demeter ügyvéd. Bejelentési határidő 1889. febr. 16.

Megszűnt közvélemény. A szabadkai „Közvélemény”, melyet dr. Dominusz Simon ottani ügyvéd szerkesztett, befejezte pályafutását.

Sztanisicsról írják: Községünkben folyó hó 9-én részleges községi tisztújítás tartott, mely alkalommal esküdtek: Hauth János, Bueher Rudolf, Weisz János, Cziszler Pál, Sovány István, Haller József, Másiés Táca és Vraesaries Mika; községi pénztárossá: Reichard Peter; adószedővé: Pfeiffer János; közigyámmá: Weiner Mátyás választottak meg. Orvosolva lesz ez alkalommal a magyarok és szerbek sereglése is; mert a régi szokásnak megfelelőleg most újabb két-két esküdtet kaptak.

Himen. Szabadkán Csajkás Kálmán, a szabadkai általános takarékpénztár főkönyvvezetője, jegyben jár a kedves Hoffmann Erzsike kisasszonnyal.

A petroleum áldozata. Adán, Kuesera Mihály 15 éves cselédje, mint nekünk írják, folyó hó 8-án vigyázatlanságból magára döntötte a petroleum lámpát. A kiömlő petroleum megfogta a ruháját a szerencsétlen leány, ki a helyett, hogy oltotta volna magán a lángot, a szabadba szaladt s ezzel még jobban élesztette a testén égő tüzet. Mire eloltották a tüzet, a szegény leány annyira összeégett, hogy most élet-halál közt fekszik.

A verekedés vége. Adán az ugynevezett Babaféle csárdában f. hó 6-án mulattak az adai legények. Boros fővel csakhamar dulakodni kezdtek, miközben egy zentai paraszt legény tévedt oda. A verekedők erre neki rohantak a szerencsétlennek s ölmos botokkal addig verték, míg ott a helyszínen halva nem maradt. Az ilyen esetek — mint levezőnk írja — csárdában s egyáltalában az adai tanyákon gyakoriak.

Eljegyzés. Weisz Paulát, Weisz V. Adolf kedves leányát Kalocsáról eljegyezte Hábermann Dezső jánkováci s leendő topolyai nagykereskedő.

Tűz. Szombaton éjjeli 11 órakor Vujevich Zakár ügyvéd házában kigyulladt a kémény és benne 5 disznó finomul felűstölt hús és szalonnya kárba veszett.

Visszahelyezés. Harr Samu, Kis-Kér község jegyzője, ki fegyelmi panaszok miatt majd 3 éven át felűggesztve volt, hivatalába legfelsőbb foku rendelettel visszahelyeztetett.

Ó-Becse nagyközség a vasuti állomáshely kijelölése tárgyában Popovits Vazul, Szulik József, Vissy Károly és Gombos Béla urakat deputációban Baross miniszter urhoz küldötte.

Bírságolások. Szabadkán Hevér Géza főkapitány 100, Jankovich Kázmér főjegyző 100, Millassin Miklós alkapitány 500, Antunovits Andor alkapitány pedig 50 frt pénzbírsággal sújtottak.

Szenttamás február 13-án árlejtés lesz a szerb templom belső díszítésére. Előirányzat 3500 frt.

Megülte feleségét. Kernyaján Speer József ottani lakos, ki már rég óta nyavalytorésben szenved, folyó hó 11-én reggel, rohamában megtámadta feleségét s egy késsel szíven szúrta úgy, hogy a szerencsétlen asszony azonnal kiadta lelkét.

Szeghgy a budai honvédszoborra. Az 1849. évben Buda alatt elesett honvédek számára felállítandó szoborra Szeghgyen az 515. sz. gyűjtő iven befolyt 11 frt 5 kr és pedig adakoztak: Engisch lelkész 2 frt, Jausz János 2 frt, Weinrich jegyző 1 frt, Benőinger bíró 1 frt, Engelberger aljegyző, Klein tanító, Brenner tanító, 50—50 kr, Jansen egyházi 25 kr, Tausz esküdt, Müller esküdt, Esle közgyám, Bekker adószedő, Reyer községi gazda, Kinkel urbéres pénztárnok, Gerber Ferenc, Bekker Fülöp, Kriszt Fülöp, Jansen Jakab, Rettenbach Fülöp, Rothfuchs gyógyszerész, Lehr kereskedő, Schaffer Adolf, N. N. 20—20, Jausz Konrad, Gerber Fülöp és Gerber Miklós 10—10 kr.

Petrovosszellőről írnak: A képviselőtestületnek f. évi január hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésén a következő fontosabb határozatok hoztak: A szabadka-zenta-ó-becsei és zenta-horgas-szegedi helyi érdekű vasút igazgatóságába, a képviselőtestület kérelméből a következő, 3 egyén jelöltetett ki: u. m. Varga István községi jegyző, Ekkert Gyula és Patócs Ferenc képviselők. — A vármegye által szerkesztett és f. évi január 1-ével életbe lépett — a községi pénztári kezelést és a számvitel módját tárgyzó — szabályrendelet 123. §-a értelmében, a rovasolói bizottságba a közgyűlési kérelméből beválasztottak: Ekkert Gyula és Patócs Ferenc képviselők. — A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak mult évi december hó 3-án 69,615/IX. b. sz. a. kelt magas határozatával a községi közlegelő egy részének, 322 lánca szántás alá leendő bérbeadása tárgyában a községi képviselőtestület által 1888. évi március 15-én 29 és 31/kgy. sz. a. hozott határozatait jóváhagyván, ezen még eddig törtetlen járási földnek haszonbérbe kiadása — a vidékiek kizárásával — lehetőleg mihamarabb újból felmérteni és 2 lánca részletekbe a jövő termőévre a legtöbbet igérőnek haszonbérbe kiadatni határozatott. r. l.

Adán Schumacher W. Lajos, ottani gőzmalomtulajdonos a közs. előjárásnak rendelkezéseire bocsájtott 12 zsák lisztet, a helybeli szegények közt az előjáróság belátása szerint szétosztás végett. Nevezett gőzmalomtulajdonosnak ezen nemes tette örvendtes tudomásul vétetik, a rendelkezésre bocsájtott lisztmennyiség szétosztása az előjáróságra bizatik és határozatik, hogy nevezett gőzmalomtulajdonosnak ezen, a helybeli szegények iránt tanúsított áldozatkészségeért helyzökönnyvel elismerés és köszönet nyilvánítsanak.

Ujvidéki gör. kath. lelkész-helyettesé a kereszturi pap fia, Labos Endre, neveztetett ki.

Jankováról írnak: A baja-kecei vasut nyomjelzése befejeztetvén, várjuk a baja-jankováci vonal trasszírozását. A vidéki érdekelttség pártolása oly hatékony, hogy e vonalak bizonyára minél előbb kiépülnek.

Bikityen Berberovits Mihály, a Fischer-féle rablási kísérlet főtette, ki a multkor hasba szurta magát, sebeibe behalt. Halálos ágyán tett terhelő vallomása alapján Merker Ferenc bikityi lakos befogott.

„Vakit“ („Az idő“) — ez a címe egy Serajevóban megjelent nagy naptárnak, mely érdekes tartalmánál fogva jó szolgálatot tesz mindazoknak, akik az okkupált tartományokkal közlekednek; ára 1 frt.

Meghívó. A zombori jótékony magyar nőegylet január hó 19-én azaz szombaton, a „Vadászkürt“, termében jótékony célra, táncal egybekötött tea-estélyt rendez, a melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Kezdeté esti 8 órakor. Belépőjegyek ára 1 frt; ezek előre válthatók Falcione Gusztáv, Sztrilich Zsigmond és Mayer és Thum kereskedéseikben az estély napján pedig este a pénztárnál. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugáztatnak. Kelt Zomborban, 1889. évi január hó 10-én. Esztergamy Borbála nőegyleti elnök. Mihályi Jánosné, a rendező bizottság elnöke.

Sport. Az „Achilles Sport-egylet“ által Palityon 1889. évi január 6-án — mint nekünk írnak — jégvitorlás jégvelocipéd- és koresolyaversenyek tartattak. A jégvelocipédversenyben Matkovich Miklós 1 kilométer távolságot 1 p. 59 mp. alatt, mint első tette meg. Az akadály koresolyaversenyben Vermes Nándor viador a fél ang. mérföld távolságot 2 p. 43 mp. alatt. Az egyleti vándorszerleget bajsai Vojnich Antal bajnokjelölt vitte el, ki a 10 ang. mérföldet 37 p. és 5 mp. alatt igen jó kondícióban koresolyázta le. A jégvitorlás versenyben Vermes Lajos bajnok „Clytaemnestra“ jég yachtjával 10 kilométert 18 p. 21 mp. alatt. Dr. Domokos Tódor 500 m. 1 p. 31 mp. alatt koresolyázta le. Az „Achilles Sport-egylet“ január hó 10-én versenybizottsági ülést tartott: főtárgyai közé a f. é. versenynapok kitzése tartozott. Febr. 5. Hótalp és golyóversenyek Palityon; april 14-én pedig nyári helyiségének megnyitása lesz. A hirtelen beállott köd miatt a fent említett napra kiírt jégvitorlás versenyek január hó 13-án tartatnak meg. Távolság 20 kilométer. Nyílt verseny. Indulhat Magyarországon készült minden jégvitorlás. Díjak: elsőnek egy aranyérem (120 frt értékben) tiszteletajándék (300 frt értékben) másodiknak ezüst, harmadiknak bronzérem. Nevezett zárnapp 1889. január hó 11-én esti 8 óra.

Aldozatkészség. Az apatini izr. hitközség dr. Weidmann Vilmos iskolaszéki elnök buzgólkodása következtében elhatározta, hogy a régi, a mai követelményeknek meg nem felelő iskola helyett, ugyanazon területen új és az egészségügyi kívánalmakat teljesen kielégítő iskolát építtet. Ezen elhatározás, dacára annak, hogy a hitközségi tagok 2/3-da szegénységben tengődik, tetté vált az új tanév kezdetén. Diszes, szép előszobával ellátott iskola jutalmazza a tisztelt elnök úr fáradozását. Folyó hó 13-kán pedig — a tisztelt elnök úr által tervezett — új iskolapadok is elkészültek. E padokat helybeli iparosunk, Rosner Antal asztalos készítette igen célszerűen. Ugy az ügybuzgó elnököt, mint a tanügyért áldozatkész hitközséget e nemes példájú tettéért méltó elismerés illeti.

Gyászhir. Pinterovits Jánosné szül. Jancsik Laura élete 50-ik évében folyó évi január 9-én esti 10 órakor hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos gyönyvétele után Hódshághon elhunyt. Aldás és béke lengjen porai felett.

Közgyűlésre meghívó. A zombori önkéntes tüzoltó-egylet tagjai a f. évi január hó 20-án d. e. 9 órakor a városaháza nagytermében tartandó rendes közgyűlésre tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Fő-

parancsnok évi jelentése. 2. A pénztáros évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Az 1889. évi költségvetés. 5. Egyéb esetleges indítványok. 6. Számvizsgáló bizottság választása. 7. Tiszttüjtás. Kelt Zomborban, 1889. évi január hó 12-én. Dr. Vadas Kálmán, főparancsnok.

Pacséron, e hó 13-án volt a ref. papválasztás. A lelkészi állásra általános szótöbbséggel Szendi Lajos vejtí (Baranya) lelkész ur választatott meg. Üdvözlőjük szívöböl s hinni akarjuk hogy választói, s most már hivei is, nem fognak reményeikben csalatkozni. A tér, melyen működnie kellend, nagy, a munka, melyet fel kell dolgoznia, sok. Adjon az Eg neki mind ehhez, erőt, lelki bátorságos és szívós kitartást. R.

Pályázat. A zombori polgári kaszinó választmánya pályázatot hirdet a f. é. május hó 1-ével megfűtendő szolgái állásra. Feltételek: utólagos havi részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés és szabad lakás; az illető köteles 200 frt óvadékot letenni, és köteleztetik egy legalább 16 éves másod-szolgá tartására. Az állás egyelőre csak egy próbaévre töltetik be. Pályázni kívánók erkölcsi bizonyítvánnyal ellátandó kérvényeiket f. é. január hó 30-ig nyújthatják be a kaszinó elnökéhez.

Miniszteri döntvény. Előfordult eset alkalmából kimondta a miniszterium, hogy a kir. erdőfelügyelőségek személyzete az egyes erdőbirtokosok érdekében teendő, s illetve hivatalos kötelességében nem áll utazások megtételére nem kötelezhető s hogy az erdőzeti bizottságok ninesenek felhatalmazva arra, hogy a kir. erdőfelügyelőségek személyzetét oly utazások megtételére is megkeressék, melyek az erdőbirtokosok magán érdekében teendők.

Színház.

Báró és bankár, dráma 3 felvonásban. Irta Hugó Károly. Előadták január 10-én.

Hugónak ezen, erősen szentimentális drámája eléggé sikerült előadásban került nálunk színre. Adélt Dombayné ábrázolta hévvel és őszintén, sőt itt-ott talán a kelletténél erősebb realizmussal is. Arthur báró Dombay volt. Kezdetben túlságosan fagyos és merev, de később mindjobban nekihevítt. S a haldoklási jelenetben egy pár markáns vonást láttunk tőle; különösen sikerült a természetesség megővegesedő tekintetében. Tóth Antal Granville-t játszta hideg közvettséggel, gyakran felfelvilanó alpthátszóval, sőt a báró nyújtotta pénzüszög visszadobásakor erős passzívítással. Különben az összjáték egybevágó és folyékony volt.

Buborékok, vígjáték 3 felv. Irta Csiky Gergely. Előadták január 12-én.

Mindvégig dertilt hangulat. Ez volt a Buborékok mai előadásának hatása. Csikynek ez az élet közepéből kiszakított egy darab élete igazi realitásával csaknem minden jelenetben élénk illúziót ébresztett néző közönségünkben. Az örökösnek csak „gyermekéi javát szívén hordozó“, de tényleg buta és mégis urhatnám anyósoknak ez a gyönyörű spéciese, Szidónia (Rózsáné), a mindent helyesen látó és mégis gyöngye tetterejű férj, Solymay (Hevesi), majd a tetőtől talpig becsületes, de a konvencionális élet mozgásait és beszédeit nem ismerő Morosán (Tóth A.) mindvégig ébren és vig hangulatban tudták nézőinket tartani. Pedig a vígjáték alapján és forgópontjában kevésbé van motíválva és illúziótkeltővé téve. Rábay (Dombay) egyénisége ugyanis, aki körül az egész vígjáték cselekménye forog, egészen gyöngye és háttérbe szoruló alak. Jelleme, a mely döntővé lesz a darab kimenetelére, nines megfelelően kidomborítva. Ez a vígjáték fő hibája.

Szereplőink általában, kedvvel és hévvel játszottak. Rózsáné, Hevesi, Tóth Antal és Dombay (Szerafin) elemükben voltak és természetesen, őszintén ábrázoltak. Tordai, mint Gizella, határozottan legjobb estéi egyikét mutatta be rövid szerepében; Cségyényi Arankája mindvégig igen szépen nézett ki. Sebenitől, sőt Kompoltitól is láttunk egy-két természetes vonást. Szerckyné (Bánházi) túlságosan is affektált, hogy affektált lehessen. Belme nagyon haragudott a sugóra. Dombay, mint Rábay, különösen mikor nejt a számlák miatt kérdőre vonta, eléggé kiveretlen volt. Csak Tamás (Deák) az, akinek komoly törekvéseiben és sikerében tamáskodnunk kell.

A piros bugyelláris, népszínmű 3 felv. Irta Csepreghy Ferenc; előadták jan. 13-án.

Csepreghynek e gyöngén motívált és nem egy helyen erőltetett népszínműve meglehetősen tres ház előtt folyt le, pedig a szereplők többé-kevésbé hévvel és egybevágóan játszottak. Zombori Ilona itt-ott túlságos tüzelt is; s ez nála — amit már és egyszer meg is róttunk — rendszeren a dalokba szűrt és hibásan intonált fel-felkurjantásokban szokott mutatkozni. Különben Zsófia zavaras és ellentmondó alak volt egészen. Az affektált naivság s a vakmerőség fokozódó raffináltság minden pillanatban váltakoztak nála. Meglátszott egész ábrázolásán, hogy nem a komoly gondolkodás, hanem csak a pillanatnak nála erős hadonásásokban és fel-felkiáltásokban mutatkozó hevültsége sugallotta. Pedig kevesebb akció és az énekekben nagyobb nyugalom, az ő csengő hangjával mindig szép sikert arathatna. Persze hogy a vasárnapi állvány tapsai megtántorították. Deák, mint huszármester, nem egyszer hévvel és őszintén dalolt. Több tapsot is kaphatott volna. Hevesi hideg bírót és különösen hideg férjet mutatott be. Dombay kapitánya a reglement pontoságát nem igen ismerte. A többi szereplők közül Kompolti Gyurkója tñnt még ki úgy játékanak őszinte elevenségével, mint egy dalának értelmes és tisztán intonált előadásával.

K. Hegyesi Mari a „Nemzeti színház“ bájos művésznője városunkban van, hogy bemutassa három előadásban művészetét nálunk. Ma, a mint a hírlap hirdeti, Gauthier Margitban lép föl. Azután Lecouvreur Adrienneben és Egy szegény ifju története színműben fog bennünket gyönyörködtetni. Közönségünknek most nem kell buzditás. Hegyesi Mari szépsége, játékanak realitása, de meg a megválasztott darabok hatásossága is, egyaránt vonzani fogják színházlátogatóinkat, annyival is inkább, mert ez lesz az évadnak mindenesetre a koronája és ide-oda — a befejezése. Különben azt halljuk, hogy máris tömeges

előjegyzést vettek fel a színházi irodában e három előadásra, úgy, hogy így a telt házat minden estére előre is várhatjuk. Bár így lenne!

Naptár. Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
15 Kedd	Mór apát	Mór	3 Malakiás
16 Szer.	Marcel p.	Géza	4 70 apost.
17 Csüt.	Rem. Antal	Rem. Antal	5 Teophem
18 Pént.	Piroska	Piroska	6 Epiphania

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesítí:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4636. sz.

k. ig. 1888.

Pályázati hirdetmény.

A topolyai járáshoz tartozó Ó-Morovica községben a segédjegyzői állás üresedésbe jövén, ezen állás választás utján betöltésére **f. évi január hó 30. napjának d. e. 10 órája** Ó-Morovica községhezához kitűzetik.

Ezen állás javadalmazása 400 frt.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajttják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében minősítéstüket kimutató, kellőleg felszerelt kérvényeiket alólírott főszolgabíróhoz f. évi január 26-ig annyival inkább benyujtsák, mivel később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Topolyán, 1889. január 1-én.

Főszolgabíró hiv. táv.

König Gábor,

szolgabíró.

3—2

6466. szám.

kig. 1888.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebeleztett Uj-Futtak községében üresedésben levő községi irnoki állásra — mellyel o. é. 300 frt évi javadalmazás van összekötve — ezennel pályázat nyitattik s választási határnapul 1889. évi **január hó 24-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy ez iránti kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye törvényhatóságának 6. ex 1886. szám alatt alkotott szabályrendelete 9. §-a értelmében felszerelve, **január hó 22-ik napjáig** alulírott nál nyujtsák be.

Ujvidék, 1888. évi december hó 30-án.

Kolozsváry Sándor,

főszolgabíró.

3—2

32. szám.

1889.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1842. számú végzése által a zombori kereskedelmi és iparbank javára Kronits Tivadar zombori lakos ellen 1200 frt tőke, ennek 1886. év október hó 1. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 43 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 556 frt 12 kr-ra becsült fűszer és rövidárúk, bolti szerelvények, kódények, borok, horodók és pálinkából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 10627/1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperes üzletében leendő eszközzésére 1889. évi január hó 25. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1889. évi január hó 9-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

MEGHIVÓ.

A JANKOVÁCI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1889. évi február 10-én, délután 2 órakor
az intézeti helyiségben

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT

tartja, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
- II. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg betervezése s ennek jóváhagyása, ugy az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése és a nyeresémény fölosztásának elhatározása.
- III. Az igazgatósági tagok $\frac{1}{2}$ -ának, vagyis 5 tagnak, nevezetesen a kilépett: Blau Ignác, Kelle Ferenc, Mészáros Máttyás, Madzinyi Géza és az elhalálozott Szücs Imre helyett, és a felügyelő-bizottság 3 tagja kilépése folytán megüresült állások titkos szavazás útján leendő betöltése.
- IV. Az alapszabályok módosítása a f. hó 11-én tartott választmányi gyűlés határozata folytán.
- V. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés.

54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, a mikor erről elismervényt kap, melyben egyszersmind szavazatának száma is kiteendő.

A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket — valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő-bizottság átvizsgálni tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intézendő jelentésében megemlíteni.

VAGYON. Mérleg-számla 1888. december 31-én.

TEHER.

74	Pénztár készlet	5995	79	2	Részvény alaptőke	40000	—
76	Idegen váltó 553 drb.	81192	—	5	Tartalék alaptőke	1960	57
77	Kötelezvény 750 "	41859	30	71	Takarékbetét és tőkésített kamat	75056	48
70	Jelzálog kölcsön 22 "	14232	—	69	Osztárak Magyar Bank, szegedi fiók-intézet	12098	—
6	Ingóságok, butor	100	—	84	Pesti Magyar Kereskedelmi Bank	3093	89
7	Felszerelés, könyvek s nyomtatványok	100	—	85	Heti betét e.	3535	56
9	Alapítás	335	85	26	Adó-tartalék	250	—
44	Perköltség, előleg	206	—	78	Kamat átmeneti 1889. évre	1250	—
66	Értékpapír	—	—	27	Nyeresémény	6876	44
		144120				144120	
						94	

Jankovác, 1889. évi január 4.

Hatovits Adalbert s. k.,
pénztáros.

Madzinyi János s. k.,
igazgató.

Lóvy Sándor s. k.,
igazgató.

Dr. Holländer Adolf s. k.,
igazgató.

Brachfeld Zsigmond s. k.,
könyvvizető.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezőnek és helyesen találtatott.

Jankovác, 1889. évi január 5.

Stündl József s. k.,
felügy. biz. tag.

Kubinszky Pál s. k.,
felügy. biz. tag.

Schöffner József s. k.,
felügy. biz. tag.

Laibachi savanyított főzelék-répa.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy nálunk mindenkor friss és jó minőségben különféle sajtok, túrók és conservált halmeméket kaphatók, és pedig:

Sajtok:
Ementhali. Limburgi.
Groji. Romatúor.
Gorgonsola. Hungária.
Strachino. Csemege-sajt Skutek-féle.
Pármái. Tejszin-sajt Skutek-féle.
Imperial. Badeni sör-sajt.

Halmemékek:
Tőke-hal dobozokban.
Rák dobozokban.
Angolna marinirozott.
Göngyölt sós hal.
Kelet-tengeri sós hal.
Hollandi sós hal.
Anschovis dobozokban és drbonkint.
Sardina különféle nagyságu doboz.
Oroszkák.
Ajókák sóba fektetve és valódi francia trüffel-gombák.

Tátrai juh-túró és Kárpáti turista csemege-túró csinos dobozokban stb. stb.

Nemkülönben ajánljuk többi szakmánkba vágó árucikkeinket is, a legrealisabb eljárásról és pontos kiszolgálásról biztosítva vagyunk

kittinó tisztelettel

MAYER és THUM

fűszer-, csemege-, gyarmat-áru és déligyümölcs-kereskedése a fekete sashoz

ZOMBORBAN.

sztháromszáztíz és basa-utca sarkán.

Különféle pezsgőborok, asztali és pecsenye-borok.

Pályázat.

Vilóvó községében megüresült községjegyzői állásra pályázat nyitattik.

Felhívotnak pályázók, miszerint képesített-ségüket igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket 1889. évi január hó 30-ig alulírott nál nyujtsák be.

Ezen állással 600 frt évi készpénz fizetés és 150 frt lakbér átalány van összekötve.

A választás 1889. évi február hó 14-én délelőtti 9 órakor fog megtartani.

Titel, 1888. évi december hó 29-én.

Horváth György,

szolgabíró.

Hirdetmény.

Parabuty község jegyzői irodájában **egy irnok** azonnal alkalmazást nyerhet, lakás, élelmezés és havi 10 frt fizetés mellett, 3 havi időtartamra.

Ajánlatok Parabuty község előljárásihoz intézendők.

24. szám.
1889.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 10225. számú végzése által Fischer Lipót bajai lakos javára Bruck Adolf zombori lakos ellen 200 frt tőke, ennek 1888. évi június hó 17-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 550 frtra becsült 2 drb ló és 1 vetőgépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 10676/1888 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a városházánál leendő eszközésére 1889-ik évi január hó 25-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1889. évi január hó 10-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Birtok bérbeadás esetleg részbeni eladás.

Két jól berendezett szállás, **700 kat. hold legjobb minőségű szántófölddel**, mely három tagban van, egészben, vagy részenként bérbeadandó.

A szállások közül egy, kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos áron meg is vehető.

Eladó továbbá a batinai hegyláncolat leg-szebb pontján a Duna mellett, a kompátjárás közvetlen közelében fekvő, a legjobb karban levő

szőlő,

melynél három ház, pince és borsajtó helyiség van, és gyönyörű kilátás az egész környékre, **120 hektoliter kitünő minőségű borkészlettel** együtt.

Ugyancsak eladó Zomborban a Flórián-ut-cában fekvő

lakház,

kedvező fizetési feltételek mellett.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Lallossevicz Jakab
Zomborban.

3-2

Hirdetés.

Pacséron, a főtéren, a legjobb üzlethelyiség, egy jó karban levő ház, szabadkézből eladó, avagy regálejjoggal és üzleti berendezéssel együtt bérbe is adandó. Értekezhetni özv. Schlesinger Fáni asz-szonynál Pacséron.

649. sz.

1888.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróság 2342. sz. végzése által Novák Samu illiniki lakos végrehajtó javára Bruck Samu és neje Etel gombosi lakosok ellen 192 frt 52 kr. perköltség hátrafektetett elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 870 frtra becsült deszkákiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4332/1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Gomboson, alperesek lakásán leendő eszközésére 1889. évi február hó 4. napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1889. évi január hó 11-én.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.

Főlvételek minden nap a legborultabb időben is történnek.

RECHNITZER JÁNOS,
fényképész Zomborban, Bajai-utca.

Kitűnttetett: Párisban, Amsterdamban, Nápolyban, Budapesten, Székesfehérvárott, Nagyváradon, Újvidéken sat. az első érdemekkel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **helyben, a Bajai-utcában, özv. Radoszavlyevits-féle házban** (a szerb templom mellett) **Rechnitzer János és Singer S.** cég alatt egy minden igényeknek megfelelően berendezett

fényképészeti műtermet

nyitottam. Támaszkodva sok évi kül- és belföldön tett tapasztalataimra, ugy azon legjobb hírnévre, melyet Újvidéken és környékén 15 év alatt a fényképészet gyakorlati üzével nyertem, biztosítanok arról, hogy a n. é. közönség esetleges megrendeléseit legpontosabban, leg-tökéletesebben és leggyorsabban teljesíthetem.

Fényképészeti műtermem a kor minden igényeinek megfelelően ugy el van látva, hogy megfizető bizalmat a legizlésebb képek kiállításával bizonyára kiérdemlem. Készítek minden e szakmába vágó munkákat, ugymint: **vízit- és kabinetképeket** kezdve egész életnagyságu alakig, legújabb **linographiai képeket** vászonra, **csoport-, táj- és építészeti képeket**, valamint **olajfestményeket és chromoképeket** minden kívánt nagyságuban a legjutányosabb árak mellett.

Végül megjegyzem, hogy a nálam készülő fényképek lemezeit mindig raktárba helyezem, ugy, hogy azokból évek mulva is igen mérsékelt díjért lehet utárendelni.

Fényképészeti műtermemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradok becses megrendeléseit elvártában

kiváló tisztelettel

RECHNITZER JÁNOS.

3-1

Főlvételek minden nap a legborultabb időben is történnek.